

2026-10-19

Till Regionstyrelsen i Region Örebro län

Granska misstänkt lönefusk vid USÖ och regionledningens agerande

Nerikes Allehandas granskning av det misstänkta lönefusket vid Universitetssjukhuset Örebro akutklinik väcker frågor som regionstyrelsen behöver få besvarade. Det handlar både om misstänkta felaktiga löneutbetalningar och om hur regionens ledning har hanterat varningar, tillvaratagit regionens rättsliga intressen och bemött mediernas granskning. Invånarna har rätt att få veta om ansvariga företrädare har fullgjort sitt uppdrag.

Enligt rapporteringen lades förundersökningen ned 2025 med hänvisning till preskription efter att åklagaren bedömt de misstänkta brotten som normalgraden. Brotsrubriceringen och tidpunkterna för gärningarna har avgörande betydelse för preskriptionsbedömningen. Region Örebro län bör därför begära att en högre åklagare granskar nedläggningsbeslutet.

Regionen är den arbetsgivare vars pengar kan ha betalats ut felaktigt och ska tillvarata sina intressen som målsägande för de misstänkta brott som riktats mot regionen. Begäran om överprövning ska förberedas skyndsamt av behörig företrädare med stöd av originalbeslutet, relevant utredningsmaterial och eventuella tidigare prövningsbeslut. Den ska särskilt behandla brotsrubricering, gärningsperioder och preskription.

Det behövs samtidigt en oberoende granskning av regionens eget agerande. Den ska klarlägga vilka uppgifter ansvariga chefer och stödfunktioner fick, när uppgifterna blev kända och vilka beslut och åtgärder som följde. Även ansvarsfördelningen mellan verksamhetsledning, övergripande ledning, HR, juridik och kommunikationsfunktion behöver undersökas. Granskningen ska omfatta om regionen har bevakat möjliga ekonomiska anspråk och om dröjsmål eller andra brister har försämrat möjligheten att tillvarata regionens rätt.

Rapporteringen väcker också frågor om öppenheten gentemot medierna. Journalisten har beskrivit hur en av regionens kommunikatörer gav en tidigare verksamhetschef rådet att skapa en ny mejladress när hon kontaktades av NA. Det behöver klargöras vilket kommunikationsstöd som lämnades, vem som beslutade om det och om stödet användes för att underlätta saklig information eller försvåra granskningen.

Om offentliga resurser har använts för att lämna missvisande besked eller skydda berörda personer från berättigad granskning är det mycket olämpligt. Ett sådant agerande undergräver förtroendet för regionen och de principer om insyn och ansvarsutkrävande som bär upp den svenska offentliga förvaltningen. Regionen måste kunna redovisa både vad som gått fel och hur ansvariga har agerat.

Enligt 1 kap. 9 § regeringsformen ska myndigheter iaktta saklighet och opartiskhet. Rätten att ta del av allmänna handlingar regleras i 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Dessa krav gäller regionens verksamhet oavsett om uppgifterna hanteras av chefer, kommunikatörer eller läkare. Att information kan vara besvärande för organisationen är inte i sig ett skäl att undanhålla den.

Granskningen ska skilja mellan myndighetens skyldigheter och enskilda anställdas rättigheter. Det finns ingen generell skyldighet för en anställd att ställa upp på intervju. Sekretess ska respekteras, liksom anställdas yttrandefrihet och meddelarfrihet. Uppdraget ska däremot klarlägga om regionens officiella information och hantering av allmänna handlingar har uppfyllt gällande krav samt om berörda funktioner har tillräcklig kunskap om sitt offentliga uppdrag.

Den externa granskaren ska vara oberoende av de personer och funktioner som undersöks och ha tillgång till relevant juridisk och organisatorisk kompetens. Regionstyrelsen ska fastställa uppdragets omfattning, kostnadsram och tidsplan. Granskaren ska rapportera direkt till regionstyrelsen. Berörda personer ska ges möjlighet att bemöta sakuppgifter som ligger till grund för kritik.

Konstaterade överträdelser av anställdas skyldigheter ska följas av en skyndsam arbetsrättslig prövning. Uppsägning eller avskedande ska kunna bli aktuellt när förutsättningarna enligt 7 respektive 18 § lagen om anställningsskydd är uppfyllda. Bedömningen ska göras individuellt av behörig arbetsgivarföreträdare och med beaktande av kollektivavtal och tillämpliga tidsfrister. Åtgärder som behöver vidtas omedelbart får inte skjutas upp i väntan på granskningens slutrapport.

Regiondirektören ska löpande redovisa arbetet med överprövningen och den arbetsrättsliga hanteringen till regionstyrelsen. Om regiondirektörens eget agerande omfattas av granskningen ska styrelsen hantera den delen inom sitt arbetsgivaransvar och säkerställa en oberoende beredning. Vid slutredovisningen ska styrelsen få dokumenterade bedömningar, vidtagna åtgärder och förslag till fortsatt agerande. Om åtgärder inte bedöms rättsligt möjliga ska skälen anges.

Regionen behöver nu visa att även ledningens agerande kan granskas och att ansvar utkrävs när skyldigheter har åsidosatts. En oberoende genomlysning och en begäran om överprövning är konkreta steg för att värna skattebetalarnas intressen och återupprätta förtroendet för regionens hantering.

MED ANLEDNING AV OVANSTÅENDE FÖRESLÅR JAG ATT REGIONSTYRELSEN BESLUTAR

- att Region Örebro län ska begära överprövning av beslutet att lägga ned förundersökningen om misstänkt lönefusk vid USÖ:s akutklinik,
- att tillsätta en oberoende extern granskning av regionledningens och förvaltningens hantering av misstankarna, informationen till medierna och bevakningen av regionens rättsliga intressen, med direkt rapportering till regionstyrelsen,
- att säkerställa att konstaterade överträdelser av anställdas skyldigheter prövas arbetsrättsligt och att bedömningar samt vidtagna åtgärder redovisas till regionstyrelsen.

För Liberalerna

Willhelm Sundman